

Zorg in eigen hand - gesprekslijst met laaggeletterden

Wanneer een behandeling moeizaam verloopt of stagneert, of u hebt het idee dat de patiënt niet uw adviezen opvolgt, dan kunnen onderstaande vragen wellicht meer inzicht bieden.

Communicatieadviezen bij laaggeletterden

Gebruik eenvoudige taal, maar blijf de patiënt als volwassen persoon aanspreken.

Praat rustig.

Gebruik korte zinnen.

Bijvoorbeeld: 'Ik loop naar de kast. Ik pak mijn jas'. Niet: 'Ik loop naar de kast om mijn jas te pakken'.

Gebruik eenvoudige woorden.

Gebruik zoveel mogelijk de tegenwoordige tijd.

Bijvoorbeeld: 'Ik loop, ik zit, ik spreek'.

Vermijd medische terminologie of vakjargon.

Maak gebruik van beeldmateriaal, tekeningen of filmpjes.

Vermijd abstracte begrippen en beelddspraken.

niet: 'Wat is er aan de hand', of 'Ik wil een vinger in de pap hebben'.

Spreek duidelijk en niet te snel (niet hard, patiënt is niet doof)

Kies dezelfde woorden die de patiënt gebruikt voor zijn of haar klachten.

Stel één vraag tegelijk.

Beperk de informatie tot de belangrijkste 3 kernpunten en prioriteer deze.

Herhaal de belangrijkste punten.

Moedig patiënten aan vragen te stellen.

Bijvoorbeeld vraag aan de patiënt: 'Welke vragen heeft u nog?' en niet: 'Heeft u nog vragen?'

Maak de adviezen en tips concreet. Sluit aan bij de context van de patiënt.

Bijvoorbeeld: 'Neem 1 tablet in bij het ontbijt, 1 bij het middageten en 1 bij het avondeten.

Niet: 3 maal daags

Terug-vraag-methode

Check of de informatie die is gegeven goed is overgekomen door de teach-back methode. Vraag aan de patiënt of je het goed hebt uitgelegd.

Bijvoorbeeld:

- 'Om zeker te zijn dat ik het goed heb uitgelegd, kunt u het voor mij in uw eigen woorden vertellen wat ik heb gezegd?'
- 'Wat vertelt u straks aan uw partner als u thuiskomt?'
- 'Hoe gaat u straks thuis de adviezen/tips/medicijnen uitvoeren of gebruiken?'

Tips voor meer inzicht sociale context patiënt voor de zorgverlener

Hoe ziet de sociale omgeving er voor de patiënt uit?

Heeft de patiënt een gezin, goede kennissen of contacten met burenen? Of is de patiënt eenzaam?
Heeft de patiënt steun in de omgeving? En zo ja van wie?

Heeft de patiënt andere zorgen? En worden deze zorgen al aangepakt?

Bijvoorbeeld huisvesting, schulden, armoede, problemen rondom kind(eren), heimwee naar land van herkomst, (mantel)zorgen voor anderen?

Hoe ziet het dagritme van de patiënt eruit?

Laat de behandeling hier zoveel mogelijk op aansluiten.

Wat is belangrijk voor de patiënt? En waar beleeft de patiënt plezier aan?

Bijvoorbeeld bepaalde waarden en normen, familie, hobby's, interesses, culturele/religieuze activiteiten, ontmoetingen.

Belangrijk om altijd aan te sluiten bij de wensen en motivatie van patiënt.

Wat vindt de patiënt belangrijk om aan te pakken.

Bekrachtig positief. Dit stimuleert het zelfvertrouwen van de patiënt.

Bijvoorbeeld: 'Wat goed dat u al geminderd bent met roken', in plaats van 'Jammer dat u niet helemaal gestopt bent met roken'.

Welke vragen stel je aan de patiënt

Wat betekent deze ziekte voor u?

Wat betekent het voor uw gezin (partner/familie) dat u deze ziekte heeft?

Vraagt u wel eens uw gezin of familie om hulp?

Wat vindt u daar van?

Vindt uw familie het moeilijk dat u ziek bent?

Welke vragen stel je aan patiënt die geboren is in een niet westers land

Is er voor de ziekte die u heeft een woord voor in uw eigen taal?

Weet uw familie die nog in uw land van herkomst wonen dat u deze ziekte heeft?

Denkt uw familie in uw land van herkomst dat u van deze chronische ziekte beter kan worden, dat het weer over gaat?